

Dr. Palágyi Tivadar*

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Amerikai Egyesült Államok

2006. március 13-án a CAFC két ügyben is olyan döntést hozott, amelyben leszögezte, hogy tisztességtelen magatartásra (inequitable conduct) való hivatkozás esetén bizonyítani kell a becsapási szándékot.

A *Kao Corp. v. Unilever United States, Inc.*-ügyben a körzeti bíróság megállapította, hogy a Kao az elővizsgálati eljárás folyamán egy eskü alatti nyilatkozatban „váratlan eredmények” bizonyítása érdekében csupán pozitív vizsgálati eredményeket közölt, amelyek az ismert megoldásokhoz viszonyított javulást bizonyítottak, de nem olyan mértékűt, mint az eredetileg kinyilvánított eredmények, amelyek egyébként a nyilatkozatot aláíró személy következtéseinek is ellentmondtak. Emellett a szabadalmas nem közölte a vizsgálatok hibahatárát. A feltalálók nem tudták megmagyarázni, hogy miért nem közölték az összes vizsgálati eredményt. A körzeti bíróság megállapította ugyan, hogy lényeges adatokat hallgattak el, de úgy találta, hogy az elhallgatás nem becsapási szándékkal történt, mert a kihagyott vizsgálati eredményeket végül benyújtották az elővizsgálónak.

A CAFC szerint „volt olyan bizonyíték, amelynek alapján arra lehetett volna következtetni, hogy a Kao félrevezetési szándékkal cselekedett”, de végül ez a bíróság sem állapított meg tisztességtelen magatartást.

Az *Atofina v. Great Lakes Chem. Corp.*-ügyben a körzeti bíróság azért állapított meg tisztességtelen magatartást, mert a szabadalmas nem nyújtotta be egy japán dokumentum teljes fordítását, és visszatartott abban kinyilvánított vizsgálati eredményeket.

A CAFC megváltoztatta az alsófokú bíróság döntését, megállapítva, hogy az helytelenül utalt tisztességtelen magatartásra. A CAFC megjegyezte, hogy az Atofina a japán dokumentum kivonatát nyújtotta be, és azt a teljes dokumentum tartalmával összhangban tárgyalta. „Ebben az esetben az őszinteség kötelező a bejelentőre, nem pedig a fordítás benyújtása” – mondta ki a CAFC, amely azt is megállapította, hogy a dokumentum nem ismertette azokat a jellemzőket, amelyekre a körzeti bíróság alapozta azt a véleményét, hogy a szabadalmas nyilatkozatai félrevezetőek voltak. A tisztességtelen magatartás megállapítására vonatkozó értékelhető tényalap hiányában a bíróság a szabadalmas magatartását nem minősítette tisztességtelennek.

---

* Danubia Szabadalmi és Védjegy Iroda Kft.

Angola

Az Angolai Védjegyhivatal elnöke közölte, hogy a jövőben nem kívánják a hivatalos iratok angolai konzul általi felülhitelesítését olyan országok esetében, ahol nincs angolai konzul. Ilyen esetekben elegendő, ha az iratot, vagyis a meghatalmazást, az átruházási iratot és a név- vagy címváltozás bejegyzését kérő iratot közjegyzői hitelesítéssel látják el.

Bahrein

A Bahreini Szabadalmi Hivatal a 2004. évi új szabadalmi és használatiminta-törvény hatálybalépése, vagyis 2004. január 28. óta nem fogadott el új szabadalmi bejelentéseket, de 2006. június 14-étől kezdve ismét fogad bejelentéseket.

Az új szabadalmi törvény a bejelentés napjától számított 15 évről 20 évre növelte a szabadalmak oltalmi idejét, és bevezette a 10 év oltalmi idejű használati mintát.

A szabadalmi bejelentések kellékei:

- egyszerű meghatalmazás;
- a bejelentő adatai;
- a szabadalmi bejelentés címe és a találmány összefoglaló ismertetése;
- a hazai vagy külföldi bejelentés másolata;
- az elsőbbségi irat hiteles másolata;
- a bejelentés leírása és igénypontjai három példányban, arab fordítással együtt;
- szabályszerű rajz, ha a találmány tárgya megkívánja.

Belgium

2006. május 1-jén úgy módosították a belga szabadalmi törvényt, hogy az emberi és állati gyógyszerekre vonatkozó szabadalmakkal kapcsolatban bevezették az ún. Bolar-kivételt, aminek alapján a generikusgyógyszer-gyártók kísérleteket végezhetnek szabadalmazott gyógyszerekkel a forgalombahozatali engedély megszerzése céljából.

Benelux államok

A) A Benelux államokra (Belgium, Hollandia és Luxemburg) vonatkozó Benelux Szellemijog-tulajdon-védelmi Egyezmény 2006. szeptember 1-jén lépett hatályba. A szerződés a korábbi Benelux védjegy- és mintarendelkezések egyesített változatát tartalmazza, és nem változtatja meg jelentős mértékben sem a védjegy-törvényt, sem a mintatörvényt.

A Benelux Védjegyhivatalt és a Benelux Mintahivatalt egy új intézmény, a Benelux Szellemijog-tulajdon-védelmi Szervezet (Benelux Organization for Intellectual Property, BOIP)

helyettesíti. A Benelux Törvényszék továbbra is a legmagasabb Benelux hatóság marad, amely értelmezheti a szerződést.

B) A Benelux államokban benyújtott szóvédjegy-bejelentések elutasítása általában a megkülönböztetőképesség hiányára vezethető vissza. Egy védjegy akkor rendelkezik ilyen képességgel, ha alkalmas arra, hogy megkülönböztesse egy vállalat áruait vagy szolgáltatásait egy másik vállalatétól. Tehát azt kell eldönteni, hogy az érintett vásárlóközönség fel tudja-e ismerni egy bizonyos cég termékeit vagy szolgáltatásait, vagyis a védeni kívánt jelet védjegyként tudja-e azonosítani. Az olyan védjegyek, amelyek nem rendelkeznek megkülönböztetőképességgel, vagy amelyek csupán az áruk vagy szolgáltatások típusát, minőségét, mennyiségét, rendeltetését, értékét, származási helyét vagy gyártási idejét jelölik meg, nem alkalmasak védjegyoltalomra.

A Hágai Fellebbezési Bíróság (HFB) számos olyan védjegybejelentés ügyében hozott döntést, amelyet a Benelux Védjegy hivatal elutasított.

Az egyik ilyen ügyben a FITLINE védjegyet élelmiszer-adalékokra és ruházati cikkekre kívánták lajstromoztatni. A bejelentést a hivatal elutasította azzal az indokolással, hogy a védjegy két elemből áll, amelyek közül az elsőnek (fit) a jelentése „megfelelő, egészséges”, a másodiké (line) pedig „vonal”, és ezért a hivatal szerint a szó nélkülözi a megkülönböztetőképességet.

A bejelentő azzal érvelt, hogy a védjegyet alkotó két szó nem jelzi a lajstromozott áruk minőségét, és a védjegy egészében „valami különlegeset” jelent. A bejelentő arra is rámutatott, hogy ez a szó számos európai országban – többek között Dániában és Nagy-Britanniában – van lajstromozva, és részben elfogadták európai védjegyként is.

A HFB azonban a következő módon ítélte meg az ügyet: „A védjegy egészében nem különbözik lényegesen alkotórészeinek összegétől. A szókombináció nem jelent 'valami különlegeset', ami megkülönböztetőképességet kölcsönözhetne. A 'fit' és a 'line' szavak a rendes nyelvtani szabályok szerint vannak egyesítve, és nem képeznek olyan kombinációt, amely az áruk szempontjából szokatlan lenne. Ezért a lajstromoztatni kívánt szó olyan benyomást kelt, amely a részek egyszerű kombinációján alapszik.”

A bíróság a más európai országokban védjegyként való elfogadásra történő utalást sem fogadta el. Ilyen vonatkozásban a döntés megállapítja: „A védjegy megkülönböztetőképességét saját érdemei alapján és a Benelux államok vásárlóközönségét figyelembe véve kell megállapítani.”

Egy másik döntés a TOP védjegyre vonatkozott, amelyet növényi tápkapszulákra, porokra és kiegészítőkre kívántak lajstromoztatni.

A hivatal elutasította a védjegybejelentést, ami ellen a bejelentő fellebbezést nyújtott be. A HFB azonban egyetértett a hivatalnak azzal a megállapításával, hogy a „top” szót az Európai Unióban általánosan használják a felsőfok kifejezésére. Szemben a korábban védjegyként elfogadott ULTRAPLUS védjeggyel, a „top” szót szokásos nyelvtani szerkezetével használják,

és ezért jelentése nem tér el a szokásostól. Ezért a bíróság helybenhagyta a hivatal általi elutasítást.

Brazília

A Brazil Szabadalmi és Védjegyhivatal tervet dolgozott ki a mintegy 600 000 vizsgálatlan védjegybejelentés feldolgozására.

A helyzet az utóbbi tíz évben vált válságossá, aminek az oka egyrészt a humán erőforrásokban való beruházások hiánya, másrészt a nemzetközi védjegyszályozási rendszernek 2000-ben átmeneti időszak nélkül történt elfogadása volt. Egy védjegybejelentés lajstromozása jelenleg öt évet vesz igénybe.

A helyzet orvoslására kidolgozott terv legfontosabb pontja szerint 124 új elővizsgálót vesznek fel. Emellett számos további rendszabályt is be kívánnak vezetni, amelyek közül a legfontosabbakat az alábbiakban ismertetjük.

A 2000 előtt benyújtott védjegybejelentések vizsgálatát a régi brazil osztályozási rendszer szerint végzik, és ugyanezt a rendszert használják a 2000-tól kezdve benyújtott és még nem vizsgált megújítási kérelmek esetén is.

A felszólalásokat azonnal publikálják.

A hivatalon belül a védjegybejelentéseket már most elektronikus úton vizsgálják, amivel az eljárás meggyorsítását kívánják elérni.

A hivatal bejelentette, hogy 2006 júniusától kezdve a védjegybejelentéseket csak elektronikus úton lehet benyújtani, és 2006 októberéig teljesen ki akarják küszöbölni a papíralapú bejelentéseket.

2006 végéig be kívánják vezetni a több áruosztályos bejelentési rendszert, de még nem döntöttek el, hogy egy bejelentésben hány áruosztályra lehet hivatkozni, és hogy mennyi lesz az osztályonkénti díj.

A hivatal azt reméli, hogy az új rendszerrel 2006 végéig teljesen fel fogják dolgozni a függő védjegybejelentéseket.

Dél-Korea

A) A Dél-koreai Szellemtulajdon-védelmi Hivatal bejelentette, hogy azon bejelentések esetében, amelyeknél az elsőbbségi iratok benyújtásának határideje 2006. január 1-jét követően jár le, nem kell benyújtani az elsőbbségi iratok koreai fordítását. Ilyen fordítás benyújtását csupán akkor kívánják, ha azt az elővizsgáló az elővizsgálati eljárás során szükségesnek tartja.

Az elsőbbségi iratok hiteles másolatát továbbra is az elsőbbség napjától számított 16 hónapon belül kell benyújtani.

B) A Dél-koreai Szellemijajdon-védelmi Hivatal 2006. május 1-jével csökkentette a szabadalmak fenntartásához szükséges évdíjak összegét, és megszüntette a vizsgálati kérelem benyújtásakor az igénypontok száma alapján fizetendő pótdíjat.

Európai Szabadalmi Hivatal

Az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) egyik Műszaki Fellebbezési Tanácsának T 0870/04 sz. döntése egy biotechnológiai találmányról megállapította, hogy az iparilag nem alkalmazható. Ez az első ilyen döntés a biotechnológiai irányelv 1996-os beiktatása óta.

Miként ismeretes, az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) 52(1) szakasza szerint európai szabadalmakat olyan találmányokra kell engedélyezni, amelyek iparilag alkalmazhatók, újak és feltalálói tevékenységen alapszanak. Az ESZE 57. szakasza szerint egy találmány akkor alkalmazható iparilag, ha az ipar bármely ágában – ideértve a mezőgazdaságot is – előállítható, illetve felhasználható. Az ESZE 27(f) szabálya szerint a leírásnak világosan jeleznie kell, ha a találmány természete alapján nem nyilvánvaló az a mód, ahogyan a találmányt iparilag meg lehet valósítani. Biotechnológiai találmányok esetén – összhangban az ESZE 23(e)(3) szabályával – a leírásban fel kell tárni egy gén szekvenciájának vagy részleges szekvenciájának ipari alkalmazhatóságát.

A tárgyalt döntés alapját képező bejelentés egy sajátos protein-pirozin-foszfátázra vonatkozott, amelyet agyból származó foszfátáz 1-ként (Brain Derived Phosphatase 1, BDP-1) jelöltek. A bejelentés leírása kinyilvánította a BDP-1 klónozását, elkülönítését, valamint szerkezeti és fizikai tulajdonságainak azonosítását. Bár a leírás szerint a BDP-1 részes jel-átvivő körfolyamatokban, valamint szerepet játszhat a sejtháztartásban és bizonyos ráktípusokban, a tanács úgy találta, hogy a bejelentés nem tárja fel a javasolt szerepek sajátos természetét és jelentőségét. Ennek eredményeként döntött úgy, hogy a találmány iparilag nem alkalmazható.

Európai Unió

A *Levi Strauss & Co. (Levi) v. Casucci SpA* (Casucci)-ügyben az Európai Bíróság (European Court of Justice, ECJ) 2006 áprilisában hozott döntést.

Az ügy előzménye, hogy a Levi Belgiumban bitorlási pert indított a Casucci ellen a 89/104/EEC Védjegvirányelv alapján, azt állítva, hogy az alperes bitorolja védjegyét, amely egy farmernadrág ötszögű zsebének közepén lefelé görbülő kétsoros tűzést tartalmaz. E védjegyre a Levi 1980-ban Benelux védjegyet lajstromoztatott a 25. áruosztályban. A Casucci 1997-ben kezdett farmernadrágokat forgalmazni ötszögű zsebekkel, amelyekben szintén kétsoros tűzés volt, de az középen enyhén fölfelé hajlott.

A Védjegvirányelv 5(1)(b) szakasza szerint egy lajstromozott védjegy tulajdonosa jogosult meggátolni, hogy engedélyével nem rendelkező harmadik felek a kereskedelemben hasz-

náljanak bármely olyan megjelölést, amely azonos a védjegytulajdonos védjegyével, vagy hasonlít ahhoz olyan áruk vonatkozásában, amelyekre a védjegy lajstromozva van, feltéve, hogy fennáll az összetévesztés valószínűsége.

A bíróság a keresetet elutasította. Ezt követően a védjegytulajdonos a másodfokú bírósághoz fellebbezett, amely azonban szintén úgy döntött, hogy csekély hasonlóság állt fenn a két megjelölés között. Ez a bíróság azt is megállapította, hogy a „sirály” védjegyet nem lehet már disztinktívnek tekinteni, mert olyan komponensekből áll, amelyeknek a jellegzetes vonásai az állandó és széles körű használat folytán a vonatkozó termékek kapcsán megszokottá váltak, és ez szükségszerűen jelentős mértékben csökkentette a védjegy megkülönböztető jellegét.

A Levi továbbfellebbezett a Felsőbírósághoz (Cour de Cassation, CC, amely Belgiumban a legmagasabb bírói fórum), és azzal érvelt, hogy a bíróságnak az összetévesztés valószínűségét nem a döntés időpontjában, hanem arra az időpontra visszavetítve kellett volna megállapítania, amikor a Casucci elkezdte használni az ő védjegyét. A CC szüneteltette az eljárást, és a következő kérdéseket intézte az ECJ-hez:

1. Annak érdekében, hogy meghatározza egy megkülönböztető jellege alapján jogosan megszerzett védjegy oltalmi körét, a bíróságnak az érintett közönségre gyakorolt benyomást abban az időpontban kell-e vizsgálnia, amikor az állítólag bitorló védjegy vagy megjelölés használatát megkezdték?
2. Ha az előző kérdésre adott válasz nemleges, a bíróságnak az érintett közönségre a panaszt használat megkezdése után bármilyen időpontban gyakorolt benyomást kell vizsgálnia? Jogosult a bíróság arra, hogy az érintett közönségre a döntés meghozatalának időpontjában gyakorolt benyomást vegye figyelembe?
3. Ha a bíróság megállapítja, hogy a védjegyet bitorolták, általános szabályként jogosult a bíróság elrendelni a bitorló megjelölés használatának abbahagyását?
4. Eltérő a helyzet, ha a felperes védjegye a bitorló használat megkezdése után részben vagy teljesen elvesztette megkülönböztető jellegét, feltéve, hogy ez a jellegvesztés részben vagy teljesen e védjegy tulajdonosa cselekvésének vagy mulasztásának a következménye?

Az ECJ ezeket a kérdéseket az alábbi módon válaszolta meg.

1. és 2. kérdés

Annak érdekében, hogy egy védjegy eredetmegjelölőként betöltse lényeges funkcióját, a tulajdonost védeni kell olyan versenytársakkal szemben, akik a védjegyből jogtalan hasznot kívánnak szerezni olyan termékek árusításával, amelyeken ez a védjegy vagy ahhoz megtevesztően hasonló megjelölés van feltüntetve, feltéve, hogy fennáll a megjelölések közötti összetévesztés valószínűsége. Nyilvánvalóan nem kívánatos e védjegy használójának megengedni, hogy jogtalan előnyt szerezzen saját törvénytelen viselkedéséből, azt állítva, hogy a termék kevésbé vált híressé, amiért viszont legalább részben ő maga volt felelős. Mindaddig, amíg a védjegytulajdonos tevékenysége vagy tétlensége nem járult hozzá a védjegy

megkülönböztető jellegének elvesztéséhez, a tulajdonosnak élveznie kell az 5. szakasz által nyújtott oltalmat.

Ezért az 5(1) szakaszt úgy kell értelmezni, hogy az egy védjegy által biztosított oltalom meghatározása szempontjából azt jelenti: a nemzeti bíróságnak figyelembe kell vennie, hogy a védjegy megkülönböztető jellegét milyen mértékben észleli az érintett közönség abban az időpontban, amikor azt a megjelölést, amelynek a használata bitorolja ezt a védjegyet, elkezdtek használni.

3. kérdés

Amikor a nemzeti bíróság azt találja, hogy a kérdéses megjelölés a használat megkezdésének időpontjában bitorolja a védjegyet, e bíróságnak olyan rendszabályokat kell fogantatnia, amelyek az adott körülmények között szükségesek ahhoz, hogy az 5(1) szakasz szerint biztosítsák a védjegytulajdonos jogait. Az ilyen rendszabályok arra is lehetőséget nyújtanak, hogy elrendeljék e megjelölés használatának megszüntetését.

4. kérdés

Nem lenne helyes, ha a nemzeti bíróság elrendelné e megjelölés használatának megszüntetését, amikor a védjegy a tulajdonos tevékenysége vagy tétlensége következtében veszítette el megkülönböztető jellegét, így a 12(2)(a) szakasz értelmében „általánosan és szokásosan használt megjelöléssé” (common name) vált, és ezért megvonták. Ezzel az esettel van dolgunk akkor is, ha a megjelölés használatának megkezdése időpontjában fennállt a megjelölés és a védjegy közötti összetévesztés valószínűsége. Az ECJ szerint a Védjegyirányelv célja, hogy egyensúlyt létesítsen a védjegytulajdonosok érdekei – vagyis a védjegy lényeges funkciójának megőrzése – és a versenytársak érdekei – vagyis, hogy birtokolhassanak termékeik és szolgáltatásaik megjelölésére alkalmas jeleket – között.

Amikor egy védjegy a tulajdonos tevékenysége vagy tétlensége következtében elveszítette megkülönböztető jellegét, és ezáltal a 12(2) szakasz értelmében általánosan használt megjelöléssé vált, tulajdonosa nem állíthatja többé, hogy rendelkezik az 5. szakasz által biztosított jogokkal. A nemzeti bíróságnak kell eldöntenie, hogy a védjegyet meg kell-e vonni.

Az ECJ úgy döntött, hogy egy védjegy csak akkor biztosíthat megfelelő oltalmat, ha a bíróság figyelembe veszi, hogy a védjegy megkülönböztető jellege milyen erős befolyást gyakorolt az érintett közönségre abban az időpontban, amikor a védjegyet bitorló megjelölést elkezdtek használni.

Fülöp-szigetek

A Fülöp-szigeteki Szellemijogvédelmi Hivatal (Intellectual Property Office of Philippines, IPOPhil) javaslatot dolgozott ki szabadalmi ügyvivők vizsgáztatására. Jelenleg ugyanis nincs hivatalosan szabadalmi ügyvivői foglalkozás a Fülöp-szigeteken. A szabadalmi bejelentéseket jogászok kezelik olyan műszaki végzettségű szakemberek közreműködésével, akik közül sokan hivatali elővizsgálók voltak.

A javasolt szabályozás célja, hogy megalapozzák az országban a szabadalmi ügyvivői foglalkozást. A javaslat főbb pontjai a következők.

– A szabadalmi ügyvivői vizsgákat az IPOPhil fogja tartani az általa megfelelőnek tartott időpontokban, de a két vizsga közötti időtartam nem haladhatja meg a 36 hónapot. A vizsgát háromtagú tanács fogja megszervezni és lefolytatni, akik ki fognak jelölni egy vizsgabizottságot.

– A jelölteknek felsőfokú műszaki végzettséggel kell rendelkezniük. A vonatkozó szakterületeket a hivatal főigazgatója hagyja jóvá.

– A vizsgán meg kell állapítani, hogy a jelölt képes-e megírni egy szabadalmi bejelentést, és hogy ismeri-e a hazai törvényeket, a PCT szabályait, valamint az IPOPhil elővizsgálati szabályait.

– A vizsga nyelve angol.

– Az első vizsgát az Európai Szabadalmi Hivatal két szakembere fogja lefolytatni, akik a vizsga előtt ötnapos szemináriumot tartanak.

– A szeminárium és a vizsga nyitva áll az IPOPhil olyan jelenlegi és korábbi elővizsgálói számára, akik legalább négy év elővizsgálói gyakorlattal rendelkeznek.

– A tervzet nem tér ki arra a kérdésre, hogy a szabadalmi bejelentéseket kezelő jogászok tehetnek-e ilyen vizsgát.

Hollandia

Az Adidas Salomon AG (Adidas) v. Nike Europe Holding BV (Nike)-ügyben a Hágai Bíróság a Nike javára döntött.

Az ügy előzménye, hogy az Adidas védjegybitorlásért beperelte a Nike-t, azt állítva, hogy a Nike sortnadrágokon, tréningruhákön és egyéb sportruházati cikkeken két csík használatával bitorolta az általa lajstromoztatott, három csíkból álló védjegyet. Az Adidas szerint a két csík használata a ruhadarabok eredetét illetően megtéveszti a vásárlóközönséget. Állításának alátámasztására azzal is érvelt, hogy három csíkból álló védjegye közismert.

Védekezésében a Nike azzal érvelt, hogy a két csíkot csupán díszítő célokra használta és használja már régóta. Arra is hivatkozott, hogy a két csík sportruházatokon általánosan használt jellé változott. Elismerte, hogy a három csík rendszeres használata az Adidas azonosságának kifejezésére szolgál, de kétségbe vonta, hogy a kétcsíkos díszítés használata a termékek eredetét illetően megtévesztené a fogyasztóközönséget.

A bíróság megállapította, hogy a védjegyek hasonlóságának elbírálásakor általában a két védjegy által keltett benyomást kell megállapítani. Ez alapulhat hallási, látási és kiejtési hasonlóságokon, amelyek a fogyasztók megtévesztését okozhatják, vagy olyan benyomást kelthetnek, hogy kapcsolat állhat fenn a védjegytulajdonos és a hasonló jelet használó cég vagy személy között.

A tárgyalat esetében a bíróság úgy döntött, hogy a védjegyek nem hasonlók. E döntés meghozatalakor figyelembe vette azt a tényt, hogy az Adidas háromcsíkos védjegye közismert. Ugyanakkor a Nike kellő mértékben bizonyította, hogy a kétcsíkos ábrázolás a sportruházat díszítésének általánosan használt formájává vált. A bíróság utalt arra is, hogy bár a háromcsíkos védjegyet harmadik személyek nem használhatják hasonló módon, az Adidas nem bizonyította, hogy a fogyasztóközönség a kétcsíkos mintát hasonló védjegyeknek tekintené.

Írország

Az írországi generikusgyógyszer-gyártók örömeire Írországban is bevezették a „Bolar-kivételt”, amelynek alapján szabadalmazott gyógyszerek forgalombahozatali engedélyének megszerzése céljából bitorlás nélkül végezhető kísérletek. A tárgyban hozott rendelet az emberi felhasználásra szolgáló gyógyászati termékekre vonatkozó 2004/27/EC Irányelv és az állatgyógyászati termékekre vonatkozó 2004/28/EC Irányelv bizonyos rendelkezéseit teljesíti.

A kísérleti felhasználással az 1992. évi ír szabadalmi törvény 42(b) szakasza foglalkozik, a szabadalombitorlás alól határozott kivételt biztosítva olyan cselekményekre, amelyeket kísérleti célból végeznek egy szabadalmazott találmány tárgyával kapcsolatban. A törvény azonban nem nyújt iránymutatást arra nézve, hogy mi tekinthető „kísérleti célnak”. Ezért az volt az általános nézet, hogy a kivétel nem vonatkozik bármilyen, kereskedelmi célú kísérleti felhasználásra. Ennek megfelelően a generikus gyártóknak a bitorlás veszélyével kellett szembenéznük, ha próbákat végeztek abból a célból, hogy hivatalos engedélyt kapjanak a szabadalmazott termék forgalmazására a szabadalom lejártakor.

Ezt a kérdést az európai tagországok joga nem egyformán szabályozza. Írországban a „kísérleti célokra” kifejezést a *Monsanto Co. v. Stauffer Chemical Company*-ügyben 1995-ben egy angol bíróság által hozott döntés alapján értelmezték, amely megállapítja, hogy nem esnek a kivétel alá az olyan kísérletek, amelyeket egy harmadik fél annak bizonyítására végez, hogy egy termék a megadott tulajdonságokkal rendelkezik. Az angol bíróság megállapította továbbá, hogy a hatósági engedély megszerzése céljából végzett klinikai kísérletek nem minősülnek szabadalombitorlásnak. Másrészt viszont az angol gyakorlatnak ellentmond a német Legfelsőbb Bíróság 1994-ben hozott, *Klinikai próbák I és II* döntése, amelyekben a „klinikai célokra” kifejezést tágabban értelmezik, megállapítva, hogy ha a kísérleti próbáknak járulékosan kereskedelmi céljuk is van, a kivétel továbbra is érvényben marad. Az ügyet bonyolítja, hogy más tagállamok a Bolar-típusú kivétel különböző formáit fogadták el, aminek eredményeként az Európai Unióban jelentősen különböznek a jövőbeli forgalmazási engedély elnyerése végett végzett próbákra vonatkozó állásfoglalások.

Valószínű, hogy az ír kivétel további értelmezését a bíróságok fogják megadni.

Japán

A) A Japán Szabadalmi Hivatal 2006. augusztus 4-én új rendszert vezetett be a vizsgálati illeték visszatérítésével kapcsolatban.

A korábbi rendszer szerint, amely 2004. április 1-jén lépett hatályba, ha a bejelentő a vizsgálati kérelem benyújtása után, de az érdemi vizsgálat megkezdése előtt vonja vissza bejelentését, a vizsgálati illeték felét visszatérítik, feltéve, hogy a vonatkozó kérelmet a bejelentés visszavonásának időpontjától számított hat hónapon belül benyújtják.

Az új rendszer szerint ha a bejelentést 2006. augusztus 9. és 2007. augusztus 8. között vonják vissza, kérelemre a teljes vizsgálati illetéket visszatérítik.

Ha a bejelentés visszavonását 2007. augusztus 9-én vagy azt követően jelentik be, a vizsgálati illetéknek a korábbihoz hasonlóan csak a felét térítik vissza.

B) A Japán Szellemtulajdon-védelmi Felsőbíróság Teljes Tanácsa, amely egy főbíró és a bíróság négy osztályának mindegyikéből egy-egy bírót tartalmaz, 2005. szeptember 30-án hozta meg első ítéletét, amellyel a *Matsushita v. Justsystem*-ügyben hatálytalanította az alsófokú bíróság döntését.

A Matsushita azzal vádolta a Justsystemet, hogy az bitorolja információfeldolgozó rendszerre vonatkozó, 1998-ban kapott szabadalmát.

A tanács megállapította, hogy a Justsystem nem bitorolta a Matsushita szabadalmát, és egyúttal érvénytelennek nyilvánította a felperes saját szabadalmát. Ez azt bizonyítja, hogy kockázatokkal járhat a versenytársakat szabadalombitorlással vádolni.

Kanada

A) A kanadai törvényhozási rendszerben a szabadalmazott gyógyszerekre vonatkozó rendeletek [Patented Medicines (Notice of Compliance) Regulations] összekapcsolják a gyógyszerengedélyezést a szabadalmi oltalommal. E rendeleteknek megfelelően egy gyógyszer-szabadalom tulajdonosa késleltetheti egy másik fél (rendszerint egy generikus gyártó) számára a szabadalmazott gyógyszerre vonatkozó forgalmazási engedély megadását, néha a szabadalmi oltalom teljes időtartama alatt. Ez különösen fontos Kanadában, ahol egy szabadalombitorlási perben majdnem lehetetlen ideiglenes intézkedést kapni, és a gyógyszer hatóanyagát először szabadalmaztatók által közölt adatokat védő törvény (amely késleltetheti a generikus gyógyszer forgalomba hozatalát) csupán korlátozott körülmények között alkalmazható.

Annak érdekében, hogy a fenti rendeletek előnyeit ki lehessen használni, egy szabadalmat be kell iktatni az egészségügyi miniszternél vezetett szabadalmi jegyzékbe. Egy szabadalom azonban ide csak akkor iktatható be, ha tartalmaz magára a gyógyszerre vagy a gyógyszer használatára vonatkozó igénypontot. Ezt a követelményt általában könnyű teljesíteni, mert sok gyógyszer-szabadalomban van legalább egy olyan igénypont, amely egy új vegyületre vagy egy új vegyület alkalmazására vonatkozik.

A kanadai gyógyszer szabadalmakkal kapcsolatos rendelkezésekről azért adunk itt hírt, mert már előfordult és a jövőben is előfordulhat, hogy egy kanadai ügyben utalunk a szabadalom engedélyezése után a fenti rendeletek alkalmazása kapcsán bekövetkező bonyodalmakra.

B) A Kanadai Legfelsőbb Bíróság (Supreme Court of Canada, SCC) 2006. június 2-án két jóhírű védjeggyel kapcsolatban hozott döntést. A két védjegy közül az egyik a híres francia pezsgőgyártó cég, a *Veuve Clicquot Ponsardin* (Clicquot) által birtokolt CLICQUOT, a másik a *Mattel, Inc.* (Mattel) által birtokolt BARBIE volt.

– A Clicquot cég 1899 óta folytat üzleti tevékenységet Kanadában. Jelenleg több nőruhaüzletet üzemeltet Kanada Québec tartományában és Ottawában BOUTIQUES elnevezéssel. A lajstromozott CLICQUOT védjegycsalád használata a Clicquot által Kanadában mindig borokkal és pezsgőkkel, valamint eladásra nem ajánlott, de reklámozott dolgokkal, így divatholmikkal volt társítva. A Boutiques üzletekben a BOUTIQUES CLICQUOT, CLICQUOT és CLICQUOT „UN MONDE À PART” védjegyeket használták, és a két utóbbi védjegyet dolgozó nők számára szánt, közepes árfekvésű női ruházattal kapcsolatban lajstromoztatták. A Clicquot fenti védjegyének bitorlása miatt indított pert egy konkurens kereskedő ellen, de keresetét az alsófokú bíróság elutasította. Ezután benyújtott fellebbezését a kanadai védjegy törvény megtévesztően hasonló védjegyek használatára vonatkozó 20. szakaszára és a goodwill elértéktelenedésére vonatkozó 22. szakaszára alapozta.

– A játékszereket, babákat és babaholmikát gyártó Mattel cég kifogásolta, hogy egy montreali külvárosi étteremlánc üzemeltetője a BARBIES’ AND DESIGN védjegyet alkalmazta éttermi, élelmiszer- és banki szolgáltatásokkal kapcsolatban. A Mattel a BARBIE védjegyet nem csupán babákra és babaholmikra, hanem egyéb termékekre, így kölnivízre, kéz- és testápoló szerekre, továbbá élelmiszerekre, kerékpárookra és könyvekre is lajstromoztatta.

Az SCC mindkét ügyben a lajstromozó hivatal és a bíróságok által figyelembe veendő tényezők alkalmazására helyezte a hangsúlyt annak meghatározásakor, hogy a védjegy törvény 6(5) szakasza szerint fennáll-e a megtévesztés valószínűsége két védjegy között. Az ennek megállapításához alkalmazandó próba fő tényezője a bíróság szerint „az első benyomás egy általában sietős alkalmi vevő agyában”, aki lát egy védjegyet olyan időpontban, amikor csak halvány emlékképe van egy másik védjegyről, és nem fordít időt az ügy részletes megfontolására, sem pedig arra, hogy közelebbről vizsgálja a védjegyek közötti hasonlóságokat és különbségeket.

Az SCC a továbbiakban megerősítette, hogy az áruk vagy szolgáltatások jellege nem irreleváns, mert ez egyike a törvény 6(5) szakasza által figyelembe veendőnek mondott tényezőknek.

Mindkét döntésben világossá tette a bíróság, hogy egy védjegy „hírességének” (fame) elismerése nem teszi feleslegessé a törvény 6(5) szakaszában felsorolt összes tényező elemzését, bár bizonyára ez az egyik legfontosabb körülmény, amelyet figyelembe kell venni az összetévesztés valószínűségének meghatározásakor.

A Clicquot hivatkozott arra, hogy a CLICQUOT védjegyek használati köre a luxuscikkek területén is bővül, sőt bizonyos mértékig a nőkre irányul, és ilyen téren elismert a CLICQUOT védjegyek hírneve. A bíróság azonban a Clicquot áruit nem sorolta a „luxus” kategóriába, mert arra következtetett, hogy azok semmiképpen nem minősíthetők luxustermékeknek. Az összetévesztés meghatározásakor figyelembe veendő különböző tényezők elemzésekor a bíróság megjegyezte, hogy a Clicquot tanúja nem állította, hogy a védjegy közepes anyagi helyzetű nők ruházatával lenne társítható, és nem szolgáltatott bizonyítékot tényleges összetévesztésre.

A Mattel-ügyben, amely felszólalási eljárás folyamánya volt, az SCC megállapította, hogy a védjegy törvény alapján csak akkor adható oltalom, ha a bejelentő bizonyítja annak valószínűségét, hogy védjegyének lajstromozása a törvény 6. szakaszának értelmében nem fog zavart okozni a piacon. Az a tágabb oltalmi kör, amelyet a bíróság hajlandó volt megadni a BARBIE védjegy lajstromozásakor, babákra és babakellékekre volt korlátozva, amelyekhez a BARBIE védjegy hírneve kapcsolódik, és bár a BARBIE védjegy lajstromozásai kiterjedtek bizonyos élelmiszer-ipari termékekre is, a bíróság nem ismerte el, hogy az engedélyezett oltalom ilyen szempontból tágabban lenne értelmezhető.

A fentiek miatt a bíróság elutasította mindkét jóhírű védjegy tulajdonosának fellebbezését.

Kína

A pekingi Második Közbenső Népbíróság helyt adott a (lefordítva) „Pekingi Vörös Oroszlán Festékek Kft.” nevű felperes kérelmének, és ideiglenes intézkedéssel kötelezte a (lefordítva) „Pekingi Vörös Oroszlán Jing Festékek Kereskedelmi Kft.” nevű alperest a bitorlás abbahagyására.

Ez az első eset, hogy egy pekingi bíróság a 2000. évi módosított szabadalmi törvény és a 2001. évi védjegy törvény hatálybalépése óta ideiglenes intézkedést rendelt el.

A bíróság döntése megállapítja, hogy mindkét peres fél a festéküzletben tevékenykedik. A felperes 2000-ben lajstromoztatta a VÖRÖS OROSLÁN védjegyet kínai írásjelekkel és ábrás védjegyként is. Pekingben mind a két védjegy hírnévre tett szert. Az alperesnek nem csupán a neve tartalmazta a felperes védjegyeit, hanem hasonló védjegyekkel festékeket is árusított. A bíróság szerint adva voltak az ideiglenes intézkedés engedélyezésének feltételei.

A kínai Legfelsőbb Bíróság 2001-ben kiadott állásfoglalása szerint ideiglenes intézkedés engedélyezéséhez az alábbi feltételeket kell kielégíteni:

- az alperes bitorolja a felperes jogait és
- a felperes számára helyrehozhatatlan kár származna abból, ha az alperes cselekedeteit nem korlátoznák azonnal.

Itt megjegyezzük, hogy egyéb tartományi bíróságok már engedélyeztek ideiglenes intézkedést, de mostanáig a pekingi bíróságok nagyon óvatosak voltak ilyen téren.

Litvánia

A) Litvániában a szellemitulajdon-jogok érvényesítésére vonatkozó európai irányelvvel összhangban 2006. június 28-i hatállyal módosították a védjegy törvényt. A módosítás egyik új vonása, hogy kérni lehet a bíróságot ideiglenes intézkedés elrendelésére annak érdekében, hogy meggátolják a védjegy bitorlását, illetve véget vessenek a bitorlásnak.

B) Az EGIS Gyógyszergyár Rt. LODIGREL védjegyének litvániai lajstromozása ellen felszólalt a Litván Szabadalmi Hivatal Fellebbezési Osztályánál egy francia cég. A 773 522 nemzetközi lajstromszámú LODIGREL védjegy az 5. áruosztályban humán gyógyászati termékekre van lajstromozva. A felszólalást arra alapozták, hogy a védjegy nem elégíti ki az abszolút lajstromozási követelményeket, mert nem rendelkezik megkülönböztető jelleggel, generikussá vált, a vonatkozó áruk jellegére utal és félrevezetheti a fogyasztókat.

A felszólaló arra is hivatkozott, hogy a LODIGREL védjegy hasonlít a CLOPIDOGREL gyógyszer névhez, amely szerepel az Egészségügyi Világszervezet által a gyógyászati anyagokkal kapcsolatban publikált nemzetközi szabadnév-listán. Emellett a felszólaló szerint a védjegy „grel” része arról tájékoztatja a fogyasztókat, hogy a gyógyszer gátolja a vérlemezkék aggregációját.

A Litván Szabadalmi Hivatal Fellebbezési Osztálya 2003. március 3-án elutasította a felszólalást, megállapítva, hogy a kifogásolt védjegy kielégíti az abszolút lajstromozási követelményeket. A hivatal azt is megállapította, hogy a megtámadott védjegy egy mesterségesen alkotott, jelentés nélküli szó, és nem azonosítható a CLOPIDOGREL nemzetközi szabadnévvel, így nem utal az áruk jellegére, és nem tévesztheti meg a fogyasztókat.

A francia cég e döntés ellen az elsőfokú bíróságnál fellebbezett, amely helyt adott a fellebbezésnek, és érvénytelennek minősítette a LODIGREL védjegy lajstromozását. A döntés szerint a CLOPIDOGREL nevű gyógyszer a felszólaló tevékenységének az eredménye volt, és e gyógyszer neve szerepel a nemzetközi gyógyszer-szabadnevek Egészségügyi Világszervezet által publikált listáján. A bíróság szerint a „grel” elem használata a kérdéses gyógyszer nevében tájékoztatást nyújt a gyógyszer szakma területén bármely fogyasztó számára arra nézve, hogy a gyógyszer trombózisellenes hatású, vagy legalábbis köze van az ilyen gyógyszerekhez. Ennek következtében a közös szóvégződés, amely egyébként értelem nélküli, a gyógyászat területén jelentést nyert.

Az EGIS a döntés ellen fellebbezést nyújtott be a Fellebbezési Bíróságnál, amely azonban fenntartotta az elsőfokú bíróság döntését. Ezért az EGIS és a Litván Szabadalmi Hivatal is fellebbezést nyújtott be a Legfelsőbb Bíróságnál.

A Legfelsőbb Bíróság (LB) hatályon kívül helyezte az alsófokú bíróságok döntését, és oltalmat engedélyezett a LODIGREL védjegyre. Döntésében megállapította, hogy a három szótagból álló LODIGREL védjegy „grel” tagja a szónak csak egy eleme, és az átlagfogyasztóknak csak egy kis része ismeri fel ezt az elemet a LODIGREL védjegyben mint a nemzetközi szabadnevek választékában vérlemezkeaggregáció-gátlást jelentő szótagot. Az első két szótag

(„lodi”) kétségtelenül megkülönböztető jelleget kölcsönöz a védjegynek.

Az LB szerint egy jól informált, gondos és óvatos átlagfogyasztó egy védjegyet rendszerint egészében szemlél, és nem elemzi annak különálló komponenseit. Végül az LB azt is megállapította, hogy a LODIGREL védjegy nem ütközik a gyógyszerek vonatkozásában nemzetközi szabadnévként ismert CLOPIDOGREL-lel.

Montenegró

Montenegró 2006. május 21-én függetlenné vált, de a montenegrói állampolgárok egyelőre csak Szerbia és Montenegró Szellemtulajdon-védelmi Hivatala útján tudnak szellemtulajdon-jogokat szerezni. Ezeket a jogokat a kidolgozás alatt álló új szellemtulajdon-védelmi törvény montenegrói hatálybalépése után újra érvénybe kell majd helyezni.

Mozambik

Mozambikban 2006. június 12-én új védjegy-törvény lépett hatályba, aminek célja a hazai törvény összhangba hozása a nemzetközi szerződésekkel és a lajstromozási eljárás egyszerűsítése.

Az új törvény legfontosabb változtatása, hogy meg kell adni a bejelentés alapját, vagyis azt, ha a bejelentés használaton vagy használati szándékon alapszik.

Korábbi bejelentések/lajstromozások esetén a bejelentőnek használati nyilatkozatot kell benyújtania ahhoz, hogy védjegye érvényben maradjon.

A bejelentés napjától számított öt év és minden további öt év letelte előtt használati nyilatkozatot kell benyújtani.

Az új törvény nem írja elő a használat bizonyítását.

Nagy-Britannia

A) A *Synthon BV v. SmithKline Beecham plc* (Beecham)-ügyben a Lordok Házának döntése tisztázta, hogy mikor lehet egy találmányt újnak és szabadalmazhatónak tekinteni.

A Synthon és a Beecham négy éven keresztül folytatott vitájának a Lordok Háza (LH) (az angol legfelsőbb bíróság) 2005. november 20-i döntése vetett véget, amelyben helybenhagyta a Felsőbíróság (High Court) korábbi döntését. Az utóbbi szerint a Beecham kasszasikert hozó Seroxat készítményét védő szabadalmára nézve újdonságrontó a Synthon találmánya, és így a Beecham szabadalma érvénytelen.

Az LH öttagú tanácsának többi négy tagja által támogatva Lord Hoffmann döntése az angol szabadalmi törvény két kulcsfontosságú pontjának – a kinyilvánításnak és a kitanításnak – a jelentését korszerűsítette, és tisztázta, hogy mi képez egy szabadalmazható és így érvényesíthető találmányt. A *kitanítás* arra vonatkozik, hogy a szakmában jártas szakember

képes-e megvalósítani egy találmányt.

Az LH a korábbi kinyilvánítást a kitanítástól függetlenül vizsgálta annak megítélése érdekében, hogy egy szabadalom újdonságát lerontották-e, mert különben az összetévesztés komoly veszélye állna fenn: „Nagyon fontos figyelembe venni, hogy a kinyilvánítás és a kitanítás eltérő fogalmak, amelyek mindegyikét ki kell elégíteni, és amelyek mindegyikének saját szabályai vannak”. Hoffmann bírósági szerint a Fellebbezési Bíróság ezt nem vette figyelembe.

A szakembernek mindkét esetben eltérő szerepe van. A kinyilvánítást vizsgálva Hoffmann bírósági leszögezte, hogy fontos megállapítani, vajon a szakember általános tudása alapján *meg tudta-e érteni* a bejelentés leírását. A kitanítás kapcsán az volt a kérdés, hogy a szakember a kinyilvánított információk alapján *meg tudta-e valósítani* a találmányt.

A szabadalmi joggyakorlat szempontjából fontos dolog, hogy az LH döntése tisztázta: a szabadalmi bejelentésekben kinyilvánított információknak nem kell teljesen pontosnak lennie. „A Synthon esetében látható, hogy a bejelentésük leírásában megadott példa hibás volt, de elegendő bizonyíték állt rendelkezésre ahhoz, hogy – ismert lévén a paroxetin-metánszulfonát előállítás módja – reprodukálni lehessen a szabadalomban igényelt formát is” – mondta a Synthon képviselője.

Megerősítve a Felsőbíróság döntését, amely szerint egy szakember általános tudása alapján meg tudta valósítani a találmányt akkor is, ha a kinyilvánított információ nem volt teljesen pontos, Hoffmann bírósági megállapította: „Ez egy nagyon tapasztalt bírósági (Jacob) ténymegállapítása, amellyel egy fellebbezési bíróságnak nem célszerű szembeszállnia”.

A Beecham képviselője szerint megbízója azért vesztett, mert az elsőfokú bíróság bírósági megállapította, hogy szakember számára elegendő tájékoztatás állt rendelkezésre a paroxetin-metánszulfonát előállításához. A Fellebbezési Bíróság (Court of Appeal) nem értett egyet ezzel a megállapítással, végül viszont az LH az elsőfokú bíróságnak adott igazat.

A vitatott szabadalom a paroxetin-metán-szulfonát kristályos alakjára vonatkozott, vagyis a paroxetinnek egy olyan alakjára, amely megegyezik a SmithKline Beecham – jelenleg GlaxoSmithKline – antidepresszáns Seroxatjának hatóanyagával. A Synthon 2001-ben kétségbe vonta e szabadalom érvényességét, azt állítva, hogy arra nézve újdonságrontó egy saját, nem publikált bejelentése.

Mind a Synthon, mind a Beecham hasonló időben dolgozta ki a találmányt. A Synthon 1997-ben nyújtott be a felfedezés alapján egy nemzetközi (PCT-) bejelentést, míg a Beecham 1998-ban, a Synthon bejelentésének publikálása előtt nyújtott be egy Synthonénál korábbi elsőbbségű nagy-britanniai bejelentést. A Beecham angol szabadalmát 2000-ben publikálták.

Annak bizonyítására, hogy a Beecham találmánya nem volt új, a Synthonnak meg kellett győznie a Felsőbíróság bíróját, Jacob bírót (aki jelenleg Lord Justice Jacob), hogy saját bejelentése ugyanazt a találmányt nyilvánította ki, mint amit a Beecham szabadalmaztatott, és hogy egy átlagos tudású szakember képes volt a találmány megvalósítására a kinyilvánított információ és saját általános tudása alapján.

„Ez egy lényeges pont volt, mert mostanáig ismeretlen volt a nem publikált anyag általi újdonságrontás” – mondta a Synthon képviselője.

Ennek a kérdésnek a tisztázása különösen a gyógyszeriparban volt fontos, ahol nem ritkán fordul elő, hogy két cég hasonló időben dolgoz ki egy találmányt, és csak néhány hónap különbséggel nyújt be arra szabadalmi bejelentést.

A Synthon meggyőzte Jacob bírót, aki 2002-ben a Beecham szabadalmát érvénytelennek nyilvánította. 2003-ban azonban a Fellebbezési Bíróság megváltoztatta ezt a döntést, ami ellen viszont a Synthon az LH-hoz nyújtott be fellebbezést.

B) Az *Agilent Technologies Deutschland AG (Agilent) v. Waters Ltd. (Waters)*-ügyben az angol Fellebbezési Bíróság (Court of Appeal) 2005 júliusában hozott döntést.

Az ügy előzménye, hogy az Agilent tulajdonosa volt egy sajátos szivattyútípusra vonatkozó európai szabadalomnak, és a Waters-t beperelte szabadalombitorlásért. Egy korábbi bírósági eljárásban a szabadalmat érvényesnek minősítették, és a bíróság azt is megállapította, hogy a Waters készülékének egy „önműködő” változata bitorolja a szabadalmat. Ezt követően a Waters „kézi” változatra módosította készülékét, de az Agilent szerint ez a változat is bitorolta szabadalmát. Az alsófokú bíróság e változattal kapcsolatban 2004-ben nem állapított meg bitorlást. E döntés ellen az Agilent a Fellebbezési Bírósághoz folyamodott.

A bitorlással vádolt változat kézi működtetése esetén a szivattyú áramlási sebességét és lökethosszát a kezelő elvileg függetlenül választhatta meg. A gyakorlatban a szivattyút négy előre megválasztható térfogattal lehetett működtetni. Az áramlási sebességet függetlenül lehetett meghatározni. Ha a szivattyú a meghatározott térfogat mellett nem tudta a kívánt áramlási sebességet szolgáltatni, erről az eltérésről a berendezés csupán tájékoztatta a kezelőt.

A korábbi önműködő változat automatikusan változtatta működését a meghatározott paramétereknek megfelelően; ezzel szemben a kéziszivattyú nem tartott semmilyen előre meghatározott viszonyt a lökethossz és az áramlási sebesség között. A kezelő számára adott tájékoztatás nem jelezte, hogyan lehetne a szivattyút a kívánt áramlási sebességnek megfelelően szabályozni, de a használati utasítás megadta, hogy a működtetőnek hogyan kell kézzel végeznie az átállítást.

Az állítólag bitorolt igénypont jellemző része számos jellemzőt tartalmazott a gép részét képező „szabályozóeszköz” működésére vonatkozólag. Ezek közül egyesek semlegesek voltak az önműködő vagy kézi beállítás szempontjából. Az igénypont egy lépése azonban előírta a lökethossz beállítását a kívánt áramlási sebesség függvényében. Az Agilent azt állította, hogy ennek a használó eleget tudott tenni azzal, hogy kézzel beállított egy lökethosszát a kívánt áramlási sebességnek megfelelően. A leírás valójában azt mondta ki, hogy az áramlási sebesség és a lökethossz közötti kapcsolatot úgy lehet megszüntetni, hogy „lehetővé válik a lökethossz vagy a térfogat szabad megválasztása”.

Az Agilent fenntartotta azt az állítását, hogy a leírás alapján az igénypontokat megfelelően értelmezve ez a szövegrész azt jelzi, hogy az áramlási sebesség és a lökethossz független

ellenőrzése a szabadalmi igénypontok oltalmi köre alá esik.

A döntés indokolása szerint az Agilent érvei figyelmen kívül hagyták azt a tényt, hogy a kérdéses jellemzők a szabályozóeszköz részét képezték. Nem a kezelő, hanem az ellenőrző eszköz szabályozta a lökethosszt a kívánt áramlási sebesség függvényében. A kezelő tehát nem vett részt az ellenőrzésben.

Az Agilentnek az áramlási sebesség és a lökethossz közötti kapcsolat megszüntetésére vonatkozó érve éppen saját érvelését cáfolta, mert valójában azt jelentette, hogy a találmány szerinti szivattyú elrendezése szerint nem volt kapcsolat a két tényező között. Ez nem jelenti azt, hogy a kezelőnek függetlenül kell beállítania a lökethosszt és az áramlási sebességet. Emellett a bitorlással vádolt megoldás nem tette lehetővé a kapcsolat megszüntetését. Ennek analógiájára egy automata sebességváltó kézi működésben nem ugyanaz, mint egy csupán kézzel működtethető sebességváltó.

A fenti okok miatt a bíróság elutasította a fellebbezést.

Németország

A Német Legfelsőbb Bíróság egy új döntése megállapítja, hogy egy hatóanyagnak egy sajátos betegség kezelésére szolgáló alkalmazása engedélyezhető igénypontforma használati minták esetén is. A döntés szerint az ilyen igénypont inkább termékigénypontnak, és nem eljárási igénypontnak tekinthető; ezért nem vonatkozik rá az a szabály, hogy a használatiminta-törvényből ki vannak zárva az eljárási igénypontok.

E döntés folytán Németországban lehetőség van rövid időn belül érvényesíthető oltalmi jogot szerezni ismert gyógyszer új gyógyászati alkalmazására.

Olaszország

Az Olasz Szabadalmi és Védjegyhivatal Fellebbezési Tanácsa a kiegészítő oltalmi bizonylat (Supplementary Protection Certificate, SPC) oltalmi idejét csökkentő törvény alkalmazása ellen benyújtott fellebbezéssel kapcsolatban hozott döntést.

2002-ben az olasz kormány olyan törvényt léptetett hatályba, amely csökkentette az 1993. január 2-a előtt kért SPC-k oltalmi idejét. A törvény fokozatos, hat hónapos–egy éves csökkentési rendszert vezetett be, de megválaszolatlanul hagyott gyakorlati kérdéseket. A hivatal, amely foglalkozott az SPC-k oltalmi idejének átszámításával, és publikálta az új időtartamokat, a törvény alapelvét további követelményekkel egészítette ki.

2003 végén számos gyógyszergyártó cég fellebbezett a hivatal döntései ellen benyújtott fellebbezések ügyében illetékes különleges bíróságnál. Az egyetlen fellebbezés, amelyet nem utasítottak el eljárásjogi okok miatt, magának a törvénynek az alkotmányosságával kapcsolatban támasztott kifogásokat.

A tanács ebben az ügyben felfüggesztette az eljárást, és az ügyet az Alkotmánybírósághoz utalta, amely azonban ezt a jogi aktust elfogadhatatlannak minősítette, de jelezte, hogy a

tanácsnak nincs hatásköre arra, hogy megváltoztassa a hivatal adminisztratív eljárásával csökkentett oltalmi időt. Ezen a ponton a tanácsnak az alkotmánybíróság döntésének fényében újra meg kellett vizsgálnia az eredeti fellebbezést. Ennek alapján 2006. március 16-án hozott határozata megállapítja, hogy a hivatalnak nincs joga megváltoztatni az SPC-k oltalmi idejét, és ennek következtében arra sincs hatásköre, hogy a törvény által nem szabályozott követelmények szerint alkalmazza a törvényt. Ezért a tanács a hivatal által végzett átszámításokat jogosulatlanul végzett tevékenységnek nyilvánította. Emellett aláhúzta az alkotmánybíróságnak azt a megállapítását, hogy az SPC-k oltalmi idejének a hivatal általi módosítása közvetlen negatív hatást gyakorol a jogosult törvényes érdekeire különösen azért, mert a hivatal nyilvánosságra hozza az új, csökkentett oltalmi időt harmadik felek számára.

A tanácsnak azonban – miként várható volt – el kellett utasítania a fellebbezést, mert nem változtathatott meg egy olyan határozatot, amelynek meghozatalára első fokon a hivatal nem volt jogosult. Ennek ellenére a gyakorlatilag elutasított fellebbezés világossá tette, hogy a hivatal nem jogosult az SPC-k oltalmi idejét átszámítani és a csökkentett oltalmi időt publikálni. Ezért az várható, hogy a hivatal nem fogja megváltoztatni az SPC-k eredeti oltalmi idejét, csupán utalni fog az oltalmi idő fokozatos csökkenéséről intézkedő törvény alkalmazhatóságára.

Valószínű, hogy rendes bíróság szellemitulajdon-védelmi ügyekre szakosodott tanácsa fog végleges döntést hozni az SPC-k csökkentett oltalmi idejével kapcsolatban.

Spanyolország

2006. április 28-án a Burgos-i 4. sz. Elsőfokú Bíróság (BEB) kereskedelmi bíróságként ítélezve hozott döntést a *Merck Sharp & Dohme de España SA v. Crystal Pharma SA*-ügyben. Ez az első olyan spanyolországi bírósági döntés, amely az oltalmi kör meghatározásánál sajátosan figyelembe veszi egy vegyi eljárásra vonatkozó szabadalom elővizsgálati eljárásában történeteket.

A szóban forgó szabadalom finaszterid gyártására vonatkozó eljárást igényel; a finaszterid a Merck két rendkívül kelendő termékének, a Proscarnak és a Propecianak a hatóanyaga. A szabadalom más európai országokban engedélyezett termékszabadalomnak felel meg, mert Spanyolországban a megfelelő szabadalmi bejelentés benyújtásakor, 1985-ben még nem engedélyeztek szabadalmi oltalmat vegyi és gyógyszertermékekre; így a Merck szabadalma nem magára a finaszteridre, hanem annak csak előállítási eljárására vonatkozik. Pontosabban az 1. igénypont olyan eljárást határoz meg, amelyben egy megadott kiindulási termék dehidrogénezési reakcióval kettős kötést alakítanak ki, majd az így kapott vegyületet amiddá alakítják át.

A szabadalmi igénypontok által nyújtott oltalom terjedelmével kapcsolatban a döntés – követve a Barcelonai Fellebbezési Bíróság (BFB) korábbi határozatait – megállapítja, hogy

az oltalmi kört az igénypontok tárgyilagos értelmezése útján kell meghatározni ahhoz, hogy meg lehessen ragadni azok műszaki és jogi jelentését. Ezért a bíróságnak a vélt bitorló terméket vagy eljárást össze kell hasonlítani azzal, amit a szabadalom által igényeltnek lehet tekinteni.

Ilyen vonatkozásban a döntés határozottan utal az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) 69. szakaszára és az annak értelmezésére szolgáló jegyzőkönyvre. Követve a BFB korábbi döntéseit, a BEB megállapította, hogy a szabadalom oltalmi körének meghatározásakor figyelembe kell venni az ekvivalenciatant.

A szabadalmi bejelentés 1. igénypontjának eredeti szövege szerint az igényelt eljárás két fő lépése, vagyis a kettős kötés kialakítása és az amidképzés „tetszőleges sorrendben” végezhető. Emellett az igénypont nem írta elő a kettős kötés képzésének módját, és így felölelt bármilyen megoldást, amely alkalmas e művelet elvégzésére.

A hivatali elővizsgálati eljárás során azonban a Merck a „tetszőleges sorrendben” kifejezést törölte az 1. igénypontból, és a két lépést A) és B) lépésként azonosította. Emellett az 1. igénypont új szövegezése már azt is meghatározta, hogy a kettős kötést dehidrogénezési reakcióval kell kialakítani. Ezt figyelembe véve a bíróság megállapította, hogy a szabadalmi igénypont – az ekvivalenciaelv alkalmazásával – nem vonatkozik olyan eljárásokra, amelyeknél a két lépést eltérő sorrendben hajtják végre, vagy a kettős kötést nem dehidrogénezéssel alakítják ki.

A bíróság tehát leszögezte, hogy az elővizsgálati eljárásban történtek gátolják az ekvivalenciaelv alkalmazását, és így logikusan következett arra, hogy az alperes eljárása, amelyben a két lépést eltérő sorrendben alkalmazták és a kettős kötést nem dehidrogénezési reakcióval alakították ki, az engedélyezett szabadalom oltalmi körén kívül esik. Ennek alapján megállapította, hogy az alperes nem bitorolta a felperes szabadalmát.

Szabadalmi Együttműködési Szerződés

A) A Nemzetközi Iroda (International Bureau, IB) bejelentette, hogy a nemzetközi bejelentéseket 2006. július 1-jétől kezdve elektronikus formában publikálják. Ennek megfelelően az IB már nem küld a bejelentőknek papírmásolatot a publikált bejelentésekről.

A publikálásra vonatkozó „Értesítés a nemzetközi bejelentés publikációjának elérhetőségéről” című módosított értesítés közli a bejelentővel, hogy nemzetközi bejelentését publikálták, és közli a publikálás időpontját és a publikált nemzetközi bejelentés számát.

B) A Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) közzétette múlt évi statisztikáját, amely azt mutatja, hogy 2005-ben 134 073 PCT-bejelentést nyújtottak be, ami az előző évhez viszonyítva 9,4%-os növekedésnek felel meg.

A nemzetközi szabadalmi rendszer leggyakoribb használói változatlanul az Amerikai Egyesült Államok, Japán, Németország, Franciaország és Nagy-Britannia – ebben a sor-

rendben. A 6. helyre Hollandia helyett Dél-Korea került, majd Kanada, Olaszország és Ausztrália után Kína következik.

A Japán, a dél-koreai és a kínai bejelentések száma kivételes mértékben növekedett, ami ezeknek az országoknak a gyors műszaki fejlődését tükrözi.

A legnagyobb bejelentő 2005-ben a Philips Electronics NV volt 2492 bejelentéssel, utána a Matsushita következik 2021 bejelentéssel és a Siemens 1402 bejelentéssel.

Szingapúr

A Felsőbíróság (High Court) a *Nation Fittings Sdn Bhd* (NFSB) v. *Oystertec Plc* (Oystertec)-ügyben első ízben hozott döntést háromdimenziós (alak-) védjegyekkel kapcsolatban.

Az ügyben a Nagy-Britanniában bejegyzett Oystertec volt a felperes, míg az alperes egy helyi csőszerelvény-forgalmazó, a Best Ceramic Pte Ltd (Ceramic), valamint a csőszerelvényeket a Ceramic részére szállító NFSB volt.

Az üggyel kapcsolatos vita akkor kezdődött, amikor a Ceramic ellen házkutatási parancsot adtak ki, és a Szellemitulajdon-védelmi Osztály Bűnügyi Részlegének tisztviselői 2004 májusában rajtaütésszerű kutatást végeztek a Ceramic telephelyén. Ez alkalommal 950 csőidomot foglaltak le, amelyeket az NFSB szállított. Az ezt követő levelezés során az Oystertec jogi eljárással fenyegetőzött, aminek alapján az NFSB alaptalan fenyegetés miatt eljárást indított ellene. Az Oystertec azt válaszolta, hogy a fenyegetés nem volt alaptalan, és védjegybitorlás miatt pert indított a Ceramic ellen.

Itt érdemes megjegyezni, hogy a jelenlegi szingapúri védjegy törvény szerint, amely 1999. január 15-én lépett hatályba, lajstromozhatók a háromdimenziós vagy alakvédjegyek. A korábbi védjegy törvény szerint azonban csak a kétdimenziós védjegyeket lehetett lajstromoztatni.

Az Oystertec azt állította, hogy az alperesek csőidomainak alakja bitorolja védjegyeit. Az Oystertec védjegyeit a régi törvény szerint lajstromozták, amely – mint mondtuk – nem engedélyezte az alakvédjegyek lajstromozását, mert azt csak az 1999. évi törvény tette lehetővé. Ezért az Oystertec azzal érvelt, hogy az új törvény átmeneti rendelkezései kétdimenziós védjegyeit háromdimenziósakká „alakították át”.

A Felsőbíróság nem fogadta el az Oystertec érvelését, mert azon a véleményen volt, hogy az átmeneti rendelkezéseket az új törvény céljaira úgy kell értelmezni, hogy a régi törvény alapján lajstromozott védjegyeket továbbra is olyan alakúnak kell tekinteni, mint amilyenben eredetileg lajstromozták őket.

A Felsőbíróság bírója úgy rendelkezett, hogy az Oystertec védjegyeit az új törvény hatálybalépésekor nem lehetett önműködően átalakítani kétdimenziósból háromdimenzióssá. Ennek engedélyezése azt jelentené, hogy az Oystertec számára a meglévő védjegyjogok „kiterjesztését” tennék lehetővé, vagyis olyan további vagy új jogokat adnának a védjegytulajdonos számára, amelyek a régi törvény alapján nem voltak elérhetők.

A bíró azt is megjegyezte, hogy a törvényhozásnak nem célja visszamenőleg engedélyezni olyan további jogokat, amelyek a korábbi törvény alapján végzett lajstromozás folytán még nem léteztek.

A bíró megállapította, hogy bár az Oystertec az új törvény alapján benyújtott egy védjegybejelentési kérelmet az alakvédjegyre, „az ügy kimenetele nem formalitás, és nincs előre eldöntve”, és ezért az Oystertec-nek a régi törvény alapján lajstromozott védjegyekre kell támaszkodnia.

Ezután a bíróság azt vizsgálta, hogy történt-e bitorlás. Az NFSB háromdimenziós csőszerelvényét az Oystertec (kétdimenziós) lajstromozásaival összehasonlítva világosan kitént, hogy a védjegyek nem azonosak. Továbbmenve, a bíróság összehasonlította a mindkét félhez tartozó háromdimenziós csőszerelvényeket, és megállapította, hogy azok hasonlóak voltak ugyan, de nem azonosak.

A bíró megjegyezte, hogy az Oystertec szerelvényein hat kerek borda volt kialakítva, míg az NFSB hat bordája derékszögű alakban és nagyobb hosszal volt kiképezve. Emellett az Oystertec szerelvényei a CONEX SANBRA szavakat tartalmazták, míg az NFSB szerelvényein a SUNSHINE felirat volt olvasható. A körülbelül 25%-os árkülönbség miatt a termékek átlagfogyasztói, így a vállalkozók és a szerelők nem tévesztenék össze a kétféle terméket. Ezért a bíró döntése szerint az alperesek nem bitorolták az Oystertec lajstromozott védjegyeit.

Végül a bíróság az alaptalan fenyegetés ügyében az alperesek javára döntött, megállapítva, hogy az Oystertec semmivel nem indokolható bitorlási fenyegetéssel élt. Ezért a bíróság elrendelte, hogy a felperesnek meg kell térítenie az alperesek költségeit, és kártérítést is kell fizetnie.

A bírósági döntés szövegében található, említésre méltó megállapítás: „Nem szabad megengedni, hogy a lajstromozott védjegyek tulajdonosainak jogai határozottan vagy közvetve átalakuljanak olyan rejtett monopóliummokká, amelyek elnyomják vagy gátolják a közérdeket és a jólétet.”

Szíria

A szíriai kormány új szellemitulajdon-védelmi törvényt terjesztett jóváhagyásra a parlament elé. A tervezet főbb változásait az alábbiakban foglaljuk össze.

A védjegybejelentések elbírálásánál áttérnek az elővizsgálati rendszerre.

Bevezetik a védjegybejelentés publikálása után, de a lajstromozás előtt a felszólalás lehetőségét.

A védjegy elfogadása után lajstromozási bizonylatot adnak ki. Ezt követően öt éven belül lehet kérni a védjegy törlését az elsőfokú bíróságtól.

A védjegy elfogadását meggyorsíthatja, ha a kérelmező a bejelentéssel egyidejűleg benyújtja egy lajstromozási bizonylat másolatát.

Tajvan

A) A Tajvani Szellemitulajdon-védelmi Hivatal közölte, hogy rövid időn belül oltalmat fog biztosítani növény- és állatfajtákra. A jelenlegi szabadalmi törvény a lényegileg biológiai növénytermesztési és állattenyésztési eljárásokra sem engedélyez oltalmat.

B) A sportszergyártó Adidas cég pert vesztett a tajvani Jump céggel szemben. Mindkét cégnek volt hasonló, jobbra lefelé lejtő és fokozatosan elvékonyodó három vonalból álló lajstromozott védjegye, de a Jump védjegyét korábban lajstromozták Tajvanon.

A Jump kérte a Tajvani Szellemitulajdon-védelmi Hivataltól a másik fél védjegyének törölését. A hivatal helyt adott a kérelemnek, és törölte az Adidas védjegyét.

Az Adidas a Felső Adminisztratív Bíróságnál fellebbezett a hivatali határozat ellen, azonban a bíróság helybenhagyta azt.

Törökország

A) Az első török szabadalmi törvény 1879-ben, tehát igen korán született, de 1994-ig – amikor megalapították a Török Szabadalmi Intézetet – nem tettek semmilyen komoly lépést az iparjogvédelmi rendszer fejlesztésére. A szabadalmi törvényt 1995-ben korszerűsítették, majd több ízben is módosították.

A Török Szabadalmi Intézet most közzétette egy új szabadalmi törvény tervezetét annak a programnak a keretén belül, amely összhangba kívánja hozni a török jogalkotást az európai uniós rendelkezésekkel és a világban tapasztalható új fejlődési irányzatokkal.

A törvénytervezetben a legfontosabb változtatást az jelenti, hogy bevezetik a szabadalmi bejelentések újdonságvizsgálatát, és részletesen szabályozzák a biotechnológiai találmányok oltalmát.

A tervezet szerint érdemi vizsgálattal, vagy csupán újdonságkutatási jelentéssel, de érdemi vizsgálat nélkül fognak szabadalmakat engedélyezni. Az oltalmi idő az előbbi esetben húsz, az utóbbi esetben hét év lesz.

Be fogják vezetni a használati minták oltalmát, valamint az engedélyezett szabadalmak elleni felszólalás lehetőségét.

Mind a szabadalmi, mind a használatiminta-bejelentések esetén lehetőség lesz újdonságkutatás kérelmezésére harmadik személyek által.

2006 végén lehetővé teszik majd a szabadalmi bejelentések elektronikus úton történő benyújtását.

A törvénytervezetet a szenátusnak még jóvá kell hagynia.

B) A *Marsa Kraft Foods Sabanci Corporation* (MKFSC), amely az egyik legnagyobb török ételajgyártó cég, és tulajdonosa a LUNA védjegynek, felszólalt a *Red Bull GmbH* (RBG) LUNAQUA védjegyének lajstromozása ellen.

A Török Védjegyhivatal helyt adott a felszólalásnak, mert megállapította, hogy a LUNA és a LUNAQUA védjegy megkülönböztethetetlenül hasonló az italokra vonatkozó teljes 32. áruosztályban.

C) A világszerte ismert *Prada SA* (Prada) textilipari cég PRADA védjegyét különböző textilipari cégek számos védjeggyel (LA PRADA, EXPRADA) próbálták utánozni Törökországban. Az egyik cég a PRASA védjegyet lajstromoztatta a Török Szabadalmi Intézetnél, ami ellen a Prada az ankarai Szellemtulajdon-védelmi Polgári Bíróságnál nyújtott be keresetet.

A bíróság megállapította, hogy a PRADA és a PRASA kifejezés mind alaki, mind fonetikai szempontból hasonló, és a védett áruk is hasonlóak, aminek következtében a védjegyek összetéveszthetők. Emellett a PRADA védjegy az egész világon közismert.

A fenti okok miatt a bíróság törölte a PRASA védjegyet.

Üzbegisztán

Üzbegisztán kormánya 2006. április 19-én letétbe helyezte a Szabadalomjogi Szerződéshez (Patent Law Treaty) való csatlakozás okmányát. Ennek megfelelően a szerződés Üzbegisztánra nézve 2006. július 19-én lépett hatályba.

Vietnam

Vietnam kormánya 2006. április 11-én letétbe helyezte a védjegyek nemzetközi lajstromozására vonatkozó Madridi Egyezmény Jegyzőkönyvéhez való csatlakozás okmányát, amely Vietnamra nézve 2006. július 11-én lépett hatályba.